

Посібник

**Практичне навчання щодо повного циклу вирощування
свиней**

Про важливість дотримання правильного раціону в процесі відгодівлі свиней:

Дотримання правильного раціону в процесі відгодівлі свиней є ключовим фактором, який впливає на здоров'я тварин, продуктивність та економічну ефективність господарства. Ось чому це важливо:

Оптимальний ріст і розвиток

Білки забезпечують розвиток м'язової маси, особливо на ранніх етапах відгодівлі.

Вітаміни та мінерали сприяють формуванню міцного

імунітету та здорових кісток.

Енергія (жири та вуглеводи) підтримує загальний обмін речовин і забезпечує енергію для росту.

Ефективне використання корму

Правильно збалансований раціон допомагає досягти високого коефіцієнта конверсії корму (ККК) — тобто кількості корму, необхідного для приросту ваги.

Зменшуються витрати на надмірну або неефективну годівлю.

Запобігання захворюванням

Нестача або надлишок певних елементів (наприклад, кальцію, фосфору чи заліза) може призвести до хвороб кісток, анемії, проблем із травленням.

Погано збалансований корм може викликати ожиріння, що негативно впливає на якість м'яса.

Якість м'яса і сала

Раціон без шкідливих добавок і з правильним співвідношенням білків, жирів та вуглеводів забезпечує

високу якість м'яса та сала.

Неправильне харчування може призвести до неякісного сала або недостатньо м'ясної туші.

Зменшення стресу та агресії

Нерегулярна або недостатня годівля призводить до стресу у свиней, що може спричинити агресію та пошкодження шкіри чи хвостів інших тварин.

Постійний доступ до корму і води допомагає уникнути цих проблем.

Стартовий період відгодівлі поросят (до 30 кг, 0-2 місяці):

Перші прикормки:

Починають вводити прикорм у вигляді спеціальних комбікормів або каш ще на 5-7-й день життя.

Це дозволяє поросяткам поступово адаптуватися до твердого корму.

Перехідний період:

У віці 3-4 тижнів поросята споживають більше корму і менше молока.

У цей період дають легкоперетравний корм: молочні суміші, запарені каші, дроблені зернові.

Відлучення:

Повне відлучення від матері відбувається зазвичай у 4-6 тижнів у дрібних господарствах.

У великих промислових господарствах це може бути до 4 тижнів, щоб підвищити продуктивність свиноматки.

Прививки

До досягнення поросятами ваги 30 кг (приблизно до 3-4 місяців) їм необхідно зробити ряд важливих щеплень для забезпечення здоров'я та запобігання поширеним захворюванням. Ось основні вакцини та схеми:

1. Від залізодефіцитної анемії

Вік: 3-5 днів.

Препарати: ін'єкції залізовмісних препаратів (фероглюкін, суіферровет тощо).

Причина: новонароджені поросята мають низькі запаси заліза, що може призвести до анемії.

2. Проти колібактеріозу (ешерихіозу)

Вік: 1-3 дні.

Препарати: вакцини, такі як Колібактофаг або

специфічні сироватки.

Причина: профілактика діареї, спричиненої патогенними штамами кишкової палички.

3. Проти некротичного ентериту (кlostридіозу)

Вік: 7-10 днів.

Препарати: вакцини проти Clostridium perfringens.

Причина: запобігання небезпечним кишковим інфекціям.

4. Проти рожі свиней

Вік: 8-12 тижнів.

Препарати: вакцини проти рожі, наприклад, Ерисан.

Причина: профілактика уражень шкіри, суглобів та внутрішніх органів.

5. Проти цирковірусної інфекції (PCV2)

Вік: 3-4 тижні.

Препарати: вакцини Circoflex, Circovac.

Причина: захист від цирковірусної інфекції, яка ослаблює імунітет і викликає втрату ваги.

6. Проти мікоплазмозу (ензоотичної пневмонії)

Вік: 7-10 днів або до 2 тижнів.

Препарати: Mycoplasma hyorheumoniae вакцини (RespiSure, Stellamune).

Причина: профілактика хронічних респіраторних інфекцій.

7. Проти класичної чуми свиней (КЧС)

Вік: 28-45 днів.

Препарати: вакцини, наприклад, КЧС ЛК-М.

Причина: запобігання тяжкому вірусному

захворюванню, що часто призводить до високої смертності.

8. Проти стрептококозу

Вік: 3-4 тижні.

Препарати: спеціалізовані стрептококові вакцини.

Причина: запобігання септицемії, менінгіту та артрити.

9. Проти глистів (дегельмінтизація)

Вік: 8-12 тижнів.

Препарати: антигельмінтні засоби (Івермектин, Альбендазол).

Причина: захист від паразитів, які можуть сповільнювати ріст і спричиняти анемію.

Примітка:

Вакцинацію слід проводити тільки за рекомендацією ветеринара.

Забезпечення стерильності під час ін'єкцій знижує ризик ускладнень.

Крім щеплень, важливе значення мають правильне годування, утримання та підтримка загальної гігієни.

Ця програма допоможе захистити поросят від найпоширеніших захворювань у ранньому віці.

Важливо:

Під час переходу на власний корм потрібно стежити за якістю їжі та наявністю чистої води.

Різкий перехід може викликати стрес у поросят, тому процес відлучення має бути поступовим.

Корм має бути багатий на білки (20-22%), включає премікси та легкозасвоювані компоненти.

Середня відгодівля (30-60 кг, 2-4 місяці): баланс білків та енергії, додавання зернових.

Середня відгодівля свиней (вага 30-60 кг) — це критичний період у циклі вирощування, коли тварини активно набирають м'язову масу та енергію. У цей час важливо забезпечити правильний баланс білків, енергії, мікроелементів та вітамінів. Невідповідний раціон може негативно вплинути на продуктивність і здоров'я тварин.

- Цілі середньої відгодівлі

Максимальний приріст м'язової маси.

Оптимізація конверсії корму (ККК).

Підготовка організму до фінішної стадії відгодівлі.

- Основні компоненти раціону

Білки (16-18%)

Білки є основою для розвитку м'язової тканини.

Основні джерела:

Шрот (соєвий, соняшниковий).

Бобові культури (горох, люпин).

Рибне або м'ясо-кісткове борошно.

Надлишок білків може знижувати ефективність корму, тому важливо уникати дисбалансу.

Енергія в кормі забезпечується переважно за рахунок вуглеводів.

Основні джерела:

Зернові культури (ячмінь, кукурудза, пшениця).

Кукурудза — висококалорійна, сприяє швидкому приросту.

Ячмінь — менш калорійний, але позитивно впливає на якість м'яса.

Достатня кількість енергії запобігає використанню білків як джерела енергії, що економить ресурси.

Жири

Жири додають калорійності раціону і покращують енергетичний баланс.

Джерела: рослинна олія, тваринні жири.

Клітковина (до 4-5%)

Допомагає травленню, але у великих кількостях знижує засвоюваність поживних речовин.

Джерела: висівки, кормові буряки.

Мінерали та вітаміни

Кальцій і фосфор: для здорових кісток.

Сіль: регуляція водно-сольового балансу (не більше 0,4% раціону).

Вітаміни А, D, Е, групи В: для підтримки росту і метаболізму.

Додаються через премікси та добавки.

Вода

Постійний доступ до чистої води необхідний для нормального травлення та засвоєння корму.

- Особливості зернових у раціоні

Ячмінь:

Легкозасвоюваний.

Сприяє отриманню м'яса високої якості.

Рекомендована частка в раціоні: 50-70%.

Кукурудза:

Калорійна, сприяє швидкому приросту ваги.

Рекомендована частка в раціоні: до 40%.

Пшениця:

Багата на енергію, але менш ефективна при високих концентраціях.

Частка: до 20-30%.

Висівки:

Використовуються як джерело клітковини, покращують роботу травлення.

- Кількість корму

У середній відгодівлі свиня споживає 2.5-3 кг корму на день.

Корм повинен бути свіжим, без плісняви або сторонніх запахів, щоб уникнути захворювань.

- Схема годівлі

Дробова годівля (2-3 рази на день):

Забезпечує рівномірне надходження поживних речовин.

Вологий корм або запарені зернові:

Покращують смакові якості їжі та сприяють травленню.

Сухий корм:

Зручний у використанні, але вимагає більше води.

- Рекомендації

Проводьте дегельмінтизацію перед початком інтенсивної відгодівлі.

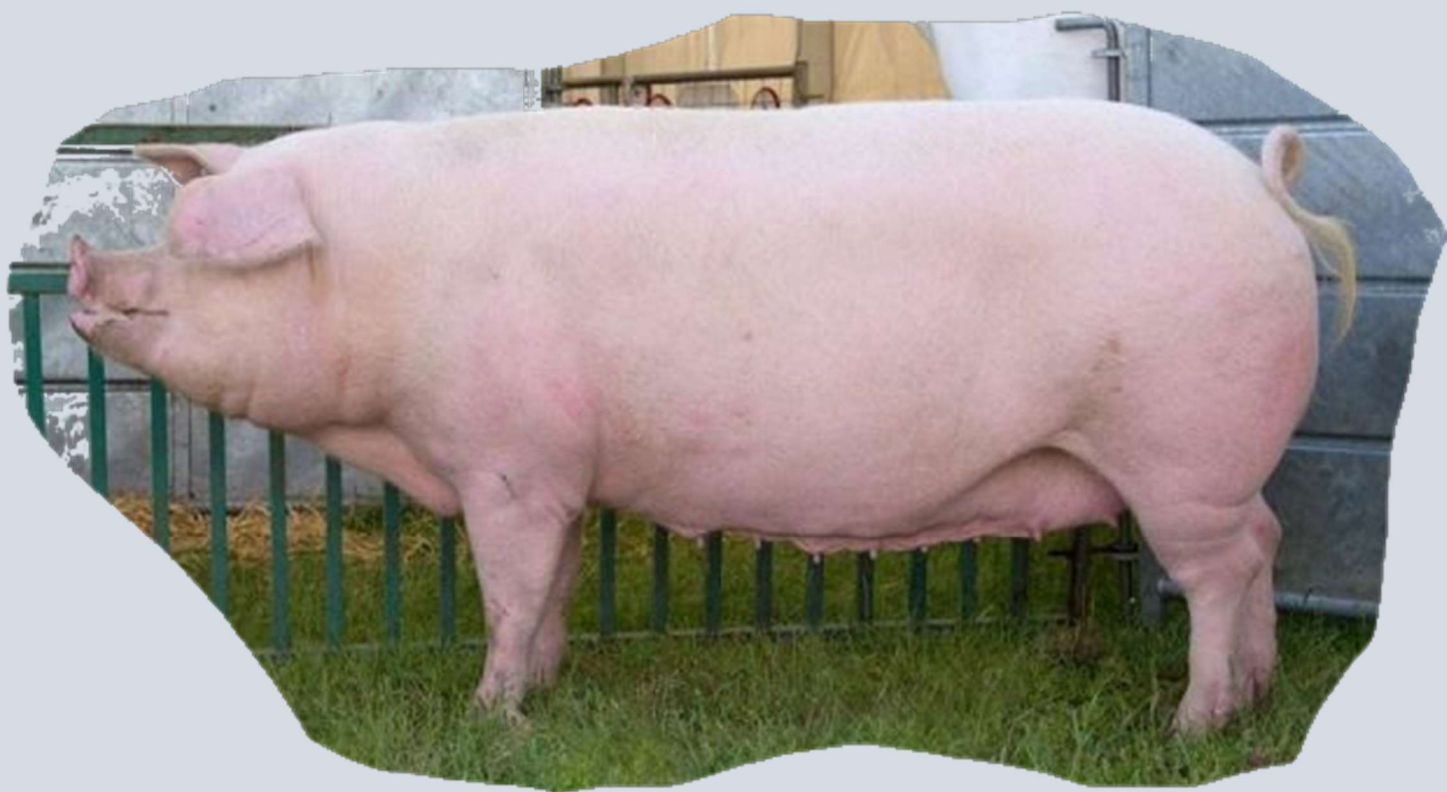
Уникайте різких змін у раціоні, щоб запобігти стресу та травним розладам.

Стежте за станом шкіри, хутра та стільця свиней, щоб вчасно виявляти можливі проблеми.

- Ефективність середньої відгодівлі

Правильно збалансований раціон у середній фазі відгодівлі дозволяє досягати щоденного приросту ваги 600-800 грамів, що є оптимальним для отримання здорових, продуктивних тварин на фінішному етапі.

Фінішний період (60 кг+, до 120 кг в 5-6 місяців): (корм із високим вмістом енергії для набору жирової маси, зменшення білка (14-16%))

Фінішний період відгодівлі свиней (вага 60 кг і більше) — це заключний етап, на якому тварини досягають товарної ваги (100-120 кг). У цей період акцент робиться на підвищенні енергетичної цінності раціону, збереженні здоров'я свиней та якості м'яса і сала.

- Цілі фінішного періоду відгодівлі

Максимальний приріст маси: свині набирають 700-900 г ваги на добу.

Поліпшення якості м'яса та сала: правильний баланс кормів впливає на текстуру і смак продукції.

Оптимізація витрат корму: зниження витрат на кілограм приросту ваги.

- Основні компоненти раціону

1. Енергія

Основний акцент робиться на висококалорійних кормах.

Джерела:

Кукурудза — до 50-60% раціону.

Ячмінь — 30-40% (покращує якість сала і м'яса).

Висівки — 5-10%.

2. Білки (13-15%)

У фінішному періоді знижується вміст білка, щоб уникнути надлишкового розвитку м'язової тканини та забезпечити гармонійний набір жирової маси.

Джерела:

Соєвий або соняшниковий шрот.

Бобові культури (горох).

М'ясо-кісткове борошно (обмежено).

3. Жири

Додають калорійності раціону, особливо якщо використовуються менш енергетичні корми.

Джерела: рослинні масла, тваринні жири.

4. Клітковина

Її частка повинна бути низькою (3-4%), щоб уникнути уповільнення травлення.

Джерела: буряковий жом, висівки.

5. Мінерали та вітаміни

Забезпечують здоров'я та підвищують продуктивність.

Основні добавки:

Кальцій і фосфор для зміцнення кісток.

Сіль (не більше 0,4% раціону).

Вітаміни А, D, Е для підтримки метаболізму.

6. Вода

Постійний доступ до чистої води важливий для засвоєння корму та підтримання травлення.

Режим годівлі

- Дробова годівля:

Два або три рази на день.

Уникайте перегодування, щоб знизити ризик ожиріння.

- Сухий або напіввологий корм:

Напіввологий корм краще засвоюється.

Сухий корм потребує забезпечення більшого об'єму води.

- Особливості управління відгодівлею

Правило переходу на новий раціон:

Зміна кормів повинна бути поступовою, щоб уникнути стресу.

Контроль приросту:

Оптимальний середньодобовий приріст: 700-900 г.

Надмірний приріст жирової маси небажаний.

Умови утримання:

Температура: 18-20°C.

Вентиляція: уникати протягів та надмірної вологості.

Достатній простір для руху:

Для групового утримання:

- Вага 30-60 кг - Площа: 0,6-0,8 м² на одну тварину.
- Вага 60-100 кг - Площа: 0,9-1,0 м² на одну тварину.
- Вага понад 100 кг - Площа: 1,1-1,3 м² на одну тварину.

Для індивідуального утримання:

Мінімальна площа: 1,5-2,0 м² для свиней будь-якої

вагової категорії.

Стан здоров'я:

Регулярний огляд тварин.

Застосування дегельмінтизації за необхідності.

Якість корму:

Корм повинен бути свіжим, без сторонніх домішок і плісняви.

Профілактика проблем

Знижуйте стрес:

Мінімізуйте шум і зміни в середовищі.

Уникайте агресії між тваринами через обмежений простір чи недоліки в годівлі.

Захворювання:

Вчасно проводьте вакцинацію (залежно від епізоотичної ситуації).

Уникайте перегодовування, щоб знизити ризик ожиріння або метаболічних порушень.

Очікувані результати

Свині досягають товарної ваги в межах 100-120 кг за 5-6 місяців.

Якісне м'ясо (без зайвого жиру) та сало з оптимальною товщиною.

Дотримання цих рекомендацій забезпечить високу продуктивність та економічну вигоду відгодівлі.

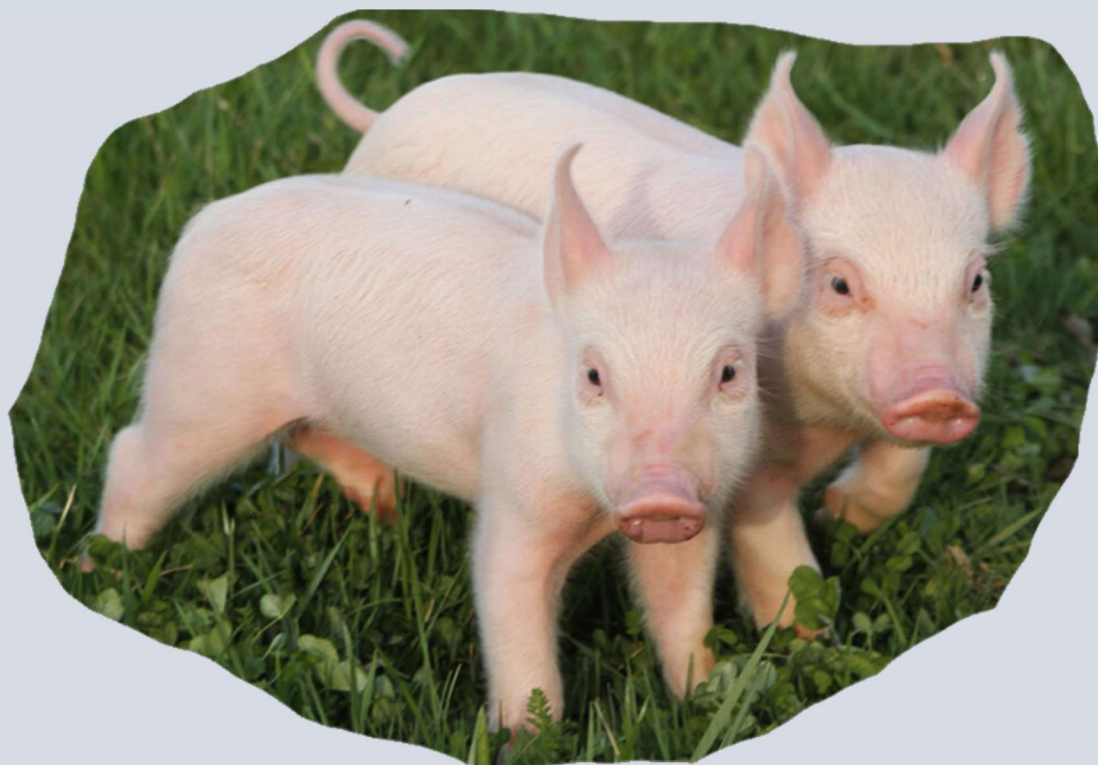
Підсумки

Економічна вигода:

Збалансоване харчування зменшує витрати на ветеринарні послуги та лікування.

Швидший набір ваги дозволяє скоротити час відгодівлі, що економить ресурси.

Дотримання правильного раціону — це інвестиція у здоров'я тварин, високу якість продукції та економічну рентабельність господарства.

Успіхів!!!

